

השפעות הבריאות העקיפות של מלחמת "חרבות ברזל" על ביקורים במלר"ד ואשפוזים בקרב מפונים מבוטחי כללית

אסי סיקורל, צחי סלוצקי, יעל וולף שגיא, אילן פלדהמר, גיל לביא

שירותי בריאות כללית

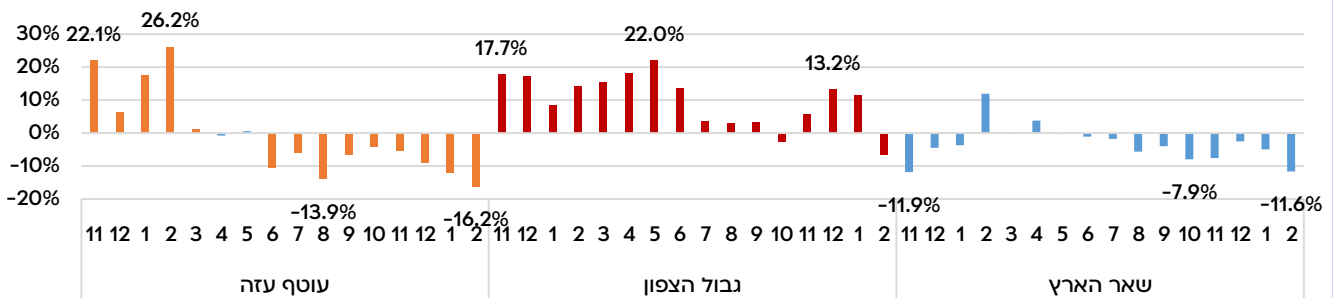
רקע ומטרות

פינוי אוכלוסיה בעת מלחמה מציב אתגרים בהנגשת שירותי בריאות ובשמירה על בריאות האוכלוסיה. מטרת העבודה הינה **בחינת השינויים בשיעורי ביקורים במלר"ד ואשפוזים, לפני ואחרי פרוץ המלחמה** לפי חודש קלנדרי, בקרב מבוטחי כללית בחלוקה גיאוגרפית: תושבי הישובים המפונים בדרום ובצפון ותושבי יתר הארץ.

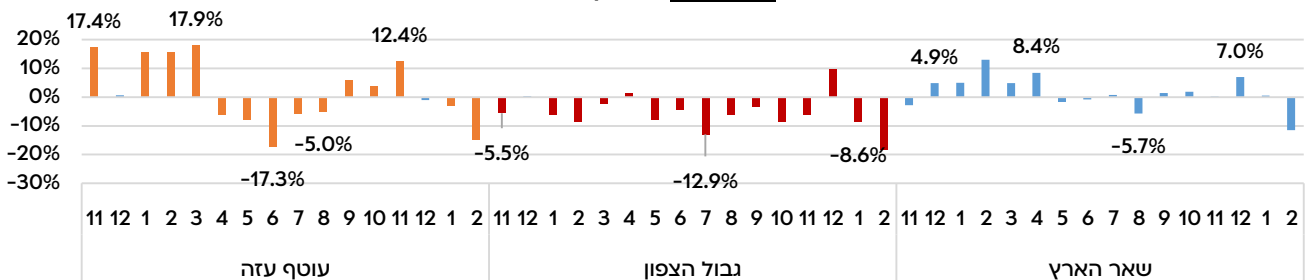
שיטות

מחקר רטרוספקטיבי בקרב מבוטחי הכללית. נבחנו ההבדלים בשיעורי התוצאים בין נובמבר 2023 לפברואר 2025, כל חודש הושווה לחודש הקלנדרי המתאים בתקופת הבסיס: אוקטובר 2022 - ספטמבר 2023. נבחנו ביקורים במלר"ד, שיעור האשפוז מסך הפניות למלר"ד, וסך האשפוזים. זאת, תוך ריבוד לפי כתובת המגורים הקבועה: (1) **ישובי הדרום שפוננו** (2) **ישובי הצפון שפוננו** (3) **יתר היישובים** (לא-מפונים).

% השינוי בשיעורי הביקורים במלר"ד לפי קבוצת אוכלוסיה וחודש

% השינוי בשיעורי אשפוזים לפי קבוצת אוכלוסיה וחודש

ממצאים

- בקרב **מפוני הדרום** שיעורי הביקורים במלר"ד גבוהים בהשוואה לתקופת הבסיס בארבעת החודשים הראשונים מפרוץ המלחמה (ב-6%-26%) ולאחר-מכן פחתו. **במפוני הצפון** שיעורים גבוהים בהשוואה לתקופת הבסיס לאורך כל תקופת המעקב. **ביתר המבוטחים** שיעורי הביקורים במלר"ד נמוכים בהשוואה לתקופת הבסיס לאורך מרבית התקופה.
- שיעורי האשפוז מהמלר"ד גבוהים במהלך תקופת המעקב **במפוני הדרום** (ב-7%-20%) לעומת תקופת הבסיס. **במפוני הצפון**, השיעורים נמוכים לעומת תקופת הבסיס בכל אחד מהחודשים שנבחנו (עד -18%). **בשאר הארץ** שיעורי אשפוז מהמלר"ד גבוהים מתקופת הבסיס לכל אורך המעקב (עד +12%).
- היקף האשפוזים בקרב **מפוני הדרום** עלה בחמשת החודשים הראשונים מפרוץ המלחמה, וירד לאחריהם. **במפוני הצפון** שיעורי האשפוזים בתקופת המעקב נמוכים בהשוואה לתקופת הבסיס, **וביתר המבוטחים** המגמה מעורבת.

מסקנות והמלצות

במהלך כשנה וחצי מפרוץ המלחמה נצפים **בקרב תושבי הצפון שפוננו** שיעורי ביקור גבוהים יותר במלר"ד, אך שיעורי האשפוז מהמלר"ד נמוכים יותר וללא עליה בסך האשפוזים, בשונה מהתמונה ביתר קבוצות המבוטחים. הדבר עשוי להעיד על **צרכים בריאותיים שאינם מקבלים מענה מיטבי** במסגרת שירותי- הבריאות בקהילה, וזאת להבדיל מהמצאים שנמצאו במפוני הדרום שם יושמו אמצעי הנגשה יחודיים כגון ריבוי מרפאות יעודיות באתרי-הפינוי, שמירה על קשר עם הצוות המטפל באמצעות רפואה מרחוק והפעלת מוקדי שירות מנהלי יחודיים. **הממצאים יסייעו בתכנון ובהפעלת מגוון אמצעים למתן מענה מיטבי והולם בקהילה לכלל קבוצות האוכלוסיה, ובכך למנוע שימוש שאינו הכרחי בשירותי המלר"ד והאשפוז.**